

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/74/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420205373
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4420205373.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa, Bratislava, Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, IČO: 30 807 484, zast. JUDr. Dagmar Kubovičovou, advokátkou, so sídlom Bratislava, Námestie Biely kríž 3, IČO: 30 853 290, proti žalovanému: M. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., G. XX, zastúpený opatrovníčkou I. Z., bytom G., G. XX, zast. JUDr. Katarína Kaňková, PhD., advokátka, so sídlom Hlohovec, Hurbanova 81, o zaplatenie 28 511,91 eura s príslušenstvom, o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 23. marca 2022 č. k. 13C/91/2020-341 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 26 015,64 eura s 5% úrokom z omeškania ročne od 16. 07. 2020 do zaplatenia, do 3 dní po právoplatnosti rozsudku (I.). V zostávajúcej časti žalobu zamietol (II.). O trovách konania rozhodol tak, že priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 85%. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 451, § 511 ods. 1, § 454, § 456, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia žalovanej sumy ako vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka, ktoré malo žalovanému vzniknúť tým, že žalobca na základe rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 12C/62/1995-341 zo dňa 27. 05. 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/384/2014-620 zo dňa 17. 06. 2015 a opravným uznesením č. k. 25Co/384/2014-650 zo dňa 17. 06. 2015 v prospech žalovaného plnil povinnosť uloženú mu týmito rozhodnutiami KS v Nitre (dňa 04. 08. 2015 a 06. 08. 2015) a uhradil v jeho prospech sumu 37 685,30 eura (istinu v sume 8 690,16 eura a úrok v sume 34 758,32 eura), pričom neskôr bol tento rozsudok KS v Nitre zrušený rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. k. 3Cdo/63/2016-738 zo dňa 17. 10. 2018, resp. zmenený a následne KS v Nitre rozsudkom č. k. 25Co/37/2019-765 zo dňa 11. 03. 2020 rozhodol o nároku žalobcu tak, že žalobcovi bola uložená povinnosť uhradiť žalovanému sumu len 4 516,27 eura, teda tvrdil, že plnil v prospech žalovaného na základe právneho titulu (dôvodu), ktorý odpadol, a preto je žalovaný povinný bezdôvodné obohatenie, ktoré pozostáva zo sumy presahujúcej sumu 4 516,27 eura (ktorú žalobca bol v prospech žalovaného povinný plniť), vydať. Taktiež sa domáhal zaplatenia úroku z omeškania, pretože žalovaný je s platením peňažného dlhu v omeškaní. Súd prvej inštancie konštatoval, že z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov, vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov. Okrem toho, aj keby boli žalovaní všetci solidárni dlžníci, nemusí sa rozsudok vzťahovať na všetkých, lebo každému z nich prislúchajú jeho (resp. aj jeho) osobné námietky, ktoré budú posudzované iba vo vzťahu k nemu samému. Výsledok sporu

tak môže vyznieť inak pre solidárneho dlžníka, ktorý vzniesol námietku premlčania svojho dlhu, než pre jeho spoludlžníka, ktorý tak neurobil. Rôznosť rozsudku môže byť dôsledkom aj napr. odpustenia dlhu voči jednému zo spoludlžníkov, ktoré nemá vplyv na povinnosť ostatných, alebo nemožnosťou plnenia na strane jedného z nich, pričom aj splatnosť záväzkov jednotlivých solidárnych dlžníkov nemusí byť totožná a záväzok každého z nich sa premlčí zvlášť. (Najvyšší súd Slovenskej republiky 4 Cdo 203/2005). Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že rozsudkami Okresného súdu Nové Zámky, Krajského súdu v Nitre a Najvyššieho súdu SR bol žalobca zaviazaný plniť v prospech žalovaného sumu 4 516,27 eura v hrubom s tým, že plnením jedného z odporcov (v I. a III. rade) zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého odporcu (I. výrok tohto rozsudku) a v časti úroku z omeškania z tejto sumy bol žalovaný zaviazaný zaplatiť úrok, tak ako to súd v tomto rozsudku vyčíslil (v II. výroku). Taktiež je nesporne preukázané (z potvrdenia žalobcu zo dňa 30. 01. 2019, pričom toto tvrdenie žalovaný nepoprel, a preto ho súd považoval za nesporné), že žalobca v prospech žalovaného uhradil sumu 37 685,30 eura (istinu v sume 8 690,16 eura a úrok v sume 34 758,32 eura). Sporné medzi stranami zostalo, akú sumu mal podľa týchto rozhodnutí súdov žalobca v prospech žalovaného plniť, resp. to, či plnenie, ktoré poskytol žalobca žalovanému nad rámec posledného rozsudku KS v Nitre, bolo plnením za pôvodne žalovaného v I. rade, alebo nie, keď žalovaný tvrdil, že aj v tejto časti (29 945,13 eura a k plateniu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (úrazovej renty) v sume 221,25 eura mesačne a k zaplateniu úroku z omeškania (v rozsudku uvedeného) a to všetko solidárne s tým, že plnením jedného z nich v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého z nich, v zostávajúcej časti súd žalobu zamietol) bol žalobca (vtedy žalovaný v III. rade) zaviazaný k solidárnemu plneniu spolu so žalovaným v I. rade. V danom prípade je potrebné uvedomiť si, ktorá časť povinnosti uloženej rozsudkami súdov bola povinnosťou solidárnou (v pôvodnom konaní žalovaných v I. a III. rade) a ktorá bola povinnosťou iba jedného z nich (či už v tomto konaní žalobcu - Sociálnej poisťovne alebo G. N. - pôvodne žalovaného v I. rade), a to vzhľadom k tomu, že rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č. k. 12C/62/1995-341 zo dňa 27. 05. 2010 boli žalovaní v I. a III. rade zaviazaní solidárne (v časti týkajúcej sa žalovaného v I. rade nadobudol tento rozsudok právoplatnosť, pretože tento žalovaný sa voči nemu neodvolal), avšak konečným rozsudkom KS v Nitre (ktorým definitívne pôvodný spor medzi stranami skončil) č. k. 25Co/37/2019-765 zo dňa 11. 03. 2020 bol žalovaný v III. rade (v tomto konaní žalobca) zaviazaný solidárne plniť v prospech žalovaného (v pôvodnom konaní žalobcu) len sumu 4 516,27 eura a úrok z omeškania. Z uvedených rozsudkov a uznesení súdov je podľa názoru súdu nepochybne zrejmé, že žalobca v prospech žalovaného uhradil sumu vyššiu, než mu to nakoniec uložil posledný, konečný rozsudok KS v Nitre. Toto je nutné konštatovať, napriek tomu, že v čase, kedy žalobca v prospech žalovaného plnil túto vyššiu sumu, robil tak na základe vtedy právoplatného a vykonateľného rozsudku KS v Nitre č. k. 25Co/384/2014-650 zo dňa 17. 06. 2015 a že žalovaný toto plnenie nesporne prijal v dobrej viere ako plnenie na základe uvedeného rozsudku. Neskôr však, po zrušení rozsudku krajského súdu uznesením NS SR, došlo k tomu, že právny titul (dôvod), na základe ktorého žalobca v prospech žalovaného plnil, odpadol, pretože zanikol dôvod k tomu, aby žalobca tam uvedenú sumu v prospech žalovaného plnil. Pokiaľ ide o námietku žalovaného o tom, že § 451 Občianskeho zákonníka hovorí o odpadnutí právneho dôvodu, nie titulu, v prípade oboch týchto pojmov ide o pojmy totožné, v tomto prípade bol dôvodom (a tým aj titulom), pre ktorý žalobca v prospech žalovaného plnil, rozsudok súdu (v poradí prvý rozsudok KS v Nitre v spojení s opravným uznesením). Pokiaľ teda má § 451 Občianskeho zákonníka na mysli plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ide práve o prípad, keď sa plní na základe právneho dôvodu, ktorý v čase plnenia existuje, no potom dôjde k jeho odpadnutiu (zániku). V tomto prípade práve k tomu došlo. Keďže v pôvodnej veci na strane žalovaných v I. a III. rade išlo o samostatné spoločenstvo, v dôsledku nepodania odvolania žalovaným v I. rade rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k nemu nadobudol právoplatnosť. Rozhodnutie odvolacieho súdu (KS v Nitre), ktorý rozhodoval o odvolaní žalovaného v III. rade (v tomto konaní žalobcu) ako o odvolaní vzťahujúcom sa len na tohto žalovaného, sa preto nemohlo dotknúť právneho postavenia žalobcu v I. rade, rovnako tak ako právoplatnosť pôvodného rozsudku (12C/62/1995-341 z 27. 05. 2010), ktorej došlo vo vzťahu v žalovanému v I. rade z dôvodu, že tento žalovaný odvolanie nepodal, sa nemohla dotknúť práv a povinností žalovaného v III. rade. Pokiaľ ide o tvrdenia žalovaného, že pokiaľ sa niekto plnením žalobcu obohatil, je to pôvodne žalovaný v I. rade (G. N.), súd prvej inštancie sa s týmto tvrdením nestotožnil. Je zrejmé, že povinnosťou žalobcu vo vzťahu k žalovanému bolo uhradiť sumu 4 516,27 eura vo vzťahu k žalovanému v III. rade, pričom žalovaný v III. rade bol zaviazaný túto sumu v hrubom uhradiť do 3 dní po právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov (v I. a III. rade) zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého odporcu (I. výrok tohto rozsudku) a tiež bol zaviazaný k zaplateniu v časti úroku z omeškania z tejto sumy, tak ako to súd v tomto rozsudku vyčíslil (v II. výroku). Takto o tom rozhodol vo svojom poslednom rozsudku KS v Nitre (rozsudok č. k. 25Co/37/2019-765 zo dňa 11. 03.

2020). Žalovaný nepochybne je v konaní pasívne vecne legitimovaný, pretože je nositeľom povinnosti z právneho vzťahu medzi nimi vzniknutého - je povinný bezdôvodné obohatenie vydať. Žalobca mal povinnosť uhradiť žalovanému jednak sumu 4 516,27 eura v hrubom, do 3 dní po právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov (v I. a III. rade) zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého odporcu, a jednak úrok z omeškania. Je z nesporných tvrdení strán sporu a tiež z potvrdenia žalobcu zo dňa 30. 01. 2019 preukázané, že žalobca uhradil 43 448,48 eura (istinu v sume 8 690,16 eura a úrok v sume 34 758,32 eura), a to dňa 30. 01. 2019. Spolu na úroku z omeškania mal podľa rozsudku žalobca žalovanému, podľa výpočtu súdu prvej inštancie uhradiť sumu 12 916,57 eura. Pokiaľ žalobca v prospech žalovaného plnil sumu vyššiu než sumu, ktorú zaplatiť mal - teda sumu 17 432,84 eura (istinu 4 516,27 eura a úrok 12 916,57 eura), k čomu ako je zrejmé, nesporne došlo (keď dňa 30. 01. 2019 uhradil sumu 43 448,48 eura), žalovaný sa obohatil. Rozdiel medzi sumou, ktorú žalobca mal žalovanému zaplatiť a sumou, ktorú v skutočnosti žalovanému uhradil, je 26 015,64 eura. Z tohto dôvodu súd žalovaného zaviazal k zaplateniu sumy 26 015,64 eura ako vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mu vzniklo z právneho dôvodu, ktorý odpadol a tiež k zaplateniu úroku z tejto sumy od 16. 07. 2020 (pretože na základe výzvy žalobcu lehota na dobrovoľné splnenie dlhu uplynula žalovanému dňa 15. 07. 2020). O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech približne v rozsahu 26/28 oproti úspechu žalovaného 2/28 (teda pomer úspechu strán sporu v konaní bol 24/28, t.j. 6/7), priznal súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 85%, čo zodpovedá úspechu žalobcu v konaní v rozsahu 6/7. O výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, čo do výrokov II. a III. napadnutého rozsudku, namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým záverom, nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval patriace mu procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie pri výpočte výšky jeho nároku vychádzal z nesprávneho dátumu úhrady sumy 43 448,48 eura (z toho istiny v sume 8 690,16 eura a úrokov z omeškania v sume 34 758,32 eura), keď dátum úhrady ustálil na 30. 01. 2019, čím tak dospel k nesprávnemu skutkovému záveru, keď dátum vydania potvrdenia žalobcu o vykonaní úhrady, t. j. dátum 30. 01. 2019 stotožnil s dátumom vykonania úhrady, čo však nie je pravdou a čo ani nevyplýva z vykonaného dokazovania. Uvedeným postupom súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu výpočtu úrokov z omeškania, keď ako dátum úhrady istiny považoval 30. 01. 2019, a nie 04. 08. 2015. Na základe nesprávneho výpočtu úrokov z omeškania tak súd prvej inštancie nesprávne ustálil celkovú sumu, ktorú bol povinný plniť žalovanému. V zmysle rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/37/2019-765 zo dňa 11. 03. 2020 bol žalovanému titulom náhrady za stratu na zárobku priznaný nárok vo výške 4 516,27 eura, ku ktorému prislúcha príslušenstvo vo forme úrokov z omeškania v celkovej sume 10 420,30 eura (keďže úhradu istiny 4 516,27 eura vykonal 04. 08. 2015), a nie výška úrokov z omeškania v celkovej sume 12 916,57 eura, ako to uvádza súd prvej inštancie v rozsudku. Má za to, že správnu sumou, na ktorú mu vznikol nárok na zaplatenie, je celá žalovaná suma, t. j. suma 28 511,91 eura. Tiež má za to, že pokiaľ súd vedome neakceptoval žalovaným nepopreté tvrdenie o úhrade istiny dňa 04. 08. 2015, a namiesto toho ako dátum zaplatenia istiny uviedol deň 30. 01. 2019, tak takéto svoje rozhodnutie súd prvej inštancie neodôvodnil a uvedeným nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania zmenil tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 2 496,27 eura s 5% úrokom z omeškania ročne od 16. 07. 2020 do zaplatenia a súčasne mu prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj žalovaný, čo do výroku I. a III. z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f), g) a h) CSP. Namietal, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s jeho námietkami a argumentáciou, kde poukázal na to, že je potrebné posúdiť, či právny dôvod plnenia, na ktorý sa žalobca odvoláva, je možné subsumovať pod právny dôvod plnenia, čím vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že právny dôvod plnenia odpadol a to bez náležitého, dôsledného a presvedčivého odôvodnenia. V konaní opakovane poukázal na skutočnosť, že nie každý rozsudok, ktorý bol zrušený a na základe ktorého sa plnilo, je možné považovať za právny dôvod plnenia a poukázal na problematiku bezdôvodného obohatenia a zrušenia právoplatného rozhodnutia súdu, nakoľko žalobca sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia práve z titulu, že došlo k zrušeniu právoplatného rozhodnutia súdu, čím mal odpadnúť právny dôvod, na základe ktorého došlo

k plneniu. Poukázal na to, že rozhodnutie súdu je možné považovať za právnu skutočnosť len vtedy, ak účinky právoplatnosti rozhodnutia smerujú k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností, t. j. iba konštitutívne rozhodnutia súdu majú povahu hmotnoprávnej skutočnosti. Ak súd len deklaruje existenciu hmotnoprávneho dôvodu plnenia, nepredstavuje samotné rozhodnutie súdu právny dôvod, ale len formu autoritatívnej ochrany dôsledkov existencie tohto právneho dôvodu. Predmetné zrušené rozhodnutie súdu má deklaratórny charakter, keďže len deklaruje už existujúci stav, a teda nekonštituuje (nevytvára) nový právny stav a právnym dôvodom plnenia v danom prípade je hmotnoprávna skutočnosť, a to škoda v dôsledku, ktorej došlo k ublíženiu na zdraví a vecnej škode a k vzniku nároku na náhradu škody na zárobku počas práce neschopnosti a po skončení práceneschopnosti, náhrady škody z ublíženia na zdraví a vecnej škody. Má za to, že nebol splnený základný predpoklad na vydanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko žalobca nepreukázal právny dôvod, ktorý odpadol a na základe ktorého malo dôjsť k plneniu a získaniu majetkového prospechu na jeho strane, pričom súd prvej inštancie uvedenú skutočnosť vo svojom rozhodnutí nesprávne právne posúdil, a tak dospel k nesprávnemu rozhodnutiu. Zrušenie deklaratórneho rozhodnutia Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/384/2014-620 zo dňa 17. 06. 2015 v znení opravného uznesenia č. k. 25Co/384/2014-650 zo dňa 17. 06. 2015, ktoré len deklaruje existenciu hmotnoprávneho dôvodu, pričom právnym dôvodom plnenia nie je samotný rozsudok súdu, ale hmotnoprávny dôvod, ktorý bol rozhodnutím súdu autoritatívne chránený, nie je možné považovať za právny dôvod, ktorý odpadol, nakoľko predmetné rozhodnutie v danom prípade nie je možné považovať za právny dôvod plnenia, nakoľko nejde o konštitutívne rozhodnutie, ale len o rozhodnutie deklaratórne. Skutočnosť, že jeho nárok na úrazovú rentu po skončení PN nezanikol v dôsledku zrušenia uvedeného rozhodnutia, je aj fakt, že uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 63/2016 zo dňa 17. 10. 2018 došlo k zrušeniu rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 17. 06. 2015 sp. zn. 25Co 384/2014 spolu s opravným uznesením zo 17. 06. 2010 v časti úrazovej renty od 01. 01. 2004 s príslušenstvom a vec po právoplatnosti rozhodnutia bola postúpená Sociálnej poisťovni, ktorá o nároku žalovaného na úrazovú rentu po 01. 01. 2004 mala konať a rozhodnúť. Súd prvej inštancie tak vôbec nezohľadnil tú skutočnosť, že časť veci bola postúpená na rozhodnutie žalobcovi - Sociálnej poisťovni, ktorá namiesto toho, aby o nároku žalobcu právoplatne rozhodla a vyplatila mu nároky, žiada vydanie bezdôvodné obohatenie. Ak súd prvej inštancie suploval povinnosť žalobcu presne a bez pochybností vypočítať výšku bezdôvodného obohatenia, nielenže pochybil, keď ustálil skutkový stav tak, že žalobca uhradil istinu 4 516,27 eura dňa 30. 01. 2019, ale pochybil aj v tom, že nezohľadnil rozsudok NS SR zo dňa 17. 10. 2018, ktorý odkázal jeho nároky po 01. 01. 2004 na Sociálnu poisťovňu, ktorá od 01. 01. 2004 mala a má vyplácať jeho nárok na úrazovú rentu vo výške, v akej sa dohodol s právnym predchodcom žalobcu (zvýšený o príslušné valorizácie). Jeho nároky stále existujú, a preto sa nemohol na úrok žalobcu bezdôvodne obohatiť, keď žalobca má naopak stále povinnosť plniť. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal ani s jeho námietkou spočívajúcou v nedostatku pasívnej legitímácie a námietkou, že ak sa v danom prípade niekto obohatil, tak bezdôvodné obohatenie mohlo nastať na strane K. Bielika, pričom v rozhodnutí uviedol iba to, že sa s uvedeným tvrdením nestotožňuje, a že je nepochybne v konaní pasívne legitimovaný, pretože je povinný bezdôvodné obohatenie vydať. Ak obdržal sumu, ktorú uhradil žalobca, nemohol sa bezdôvodne obohatiť, nakoľko rozsah jeho nárokov bol stanovený už rozhodnutím Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 12 C/62/1995-341 zo dňa 27. 05. 2010, voči ktorému žalovaný 1. rade - G. odvolanie nepodal a uvedené rozhodnutie bolo a je stále právoplatné a vykonateľné, t. j. ak žalobca - Sociálna poisťovňa v priebehu konania plnila, plnila aj povinnosť G. N., nakoľko títo boli zaviazaní tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Akékoľvek plnenie, ktoré prijal, neprijal ani bez právneho dôvodu, ani z právneho dôvodu, ktorý odpadol a jeho majetok sa ani na úkor druhého neoprávnene nezväčšil. Ak raz súd konštatoval, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého odporcu, tak v danom prípade, ak jeden z odporcov plnil, tak v danom rozsahu zanikla povinnosť plniť druhého odporcu, a nie ako to konštatoval súd v napadnutom rozhodnutí na str. 5, že je potrebné skúmať, ktorá časť povinnosti bola povinnosťou solidárnou. Rozhodnutia súdov majú byť nielen správne, spravodlivé, ale aj presvedčivé, t. j. aby vzbudzovali v účastníkoch konania pocit, že súd rozhodol spravodlivo, nestranne a správne, pričom napadnuté rozhodnutie naopak vzbudzuje v žalovanom pocit právnej neistoty, keď súd poskytuje „výklad“ výroku rozsudku tak, že je v prospech len jednej strany a vôbec neprihliada na právny a skutkový stav veci. Plnením žalobcu - Sociálnej poisťovne zanikla povinnosť druhého, t. j. G. N., ktorá mu vyplýva z právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu, t. j. v danom rozsahu zanikla povinnosť plniť, a preto, ak by pripustil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým ho zaviazal na vrátenie prijatej sumy, došlo by k situácii, že na jednej strane by plnenie, ktoré v dobrej viere prijal a v ktorom rozsahu zanikla povinnosť plniť K. N. musel vrátiť a už by sa daného plnenia nemohol domáhať, nakoľko okamihom plnenia táto povinnosť zanikla. Ak žalobca plnil za iný subjekt napr. za K. N., v danom prípade, došlo

k bezdôvodnému obohateniu na strane K. N., u ktorého nedošlo k zmenšeniu majetku, aj keď k nemu v súlade s právom malo dôjsť, a nie k bezdôvodnému obohateniu na jeho strane, nakoľko jemu bolo plnené na základe právneho dôvodu, ktorý neodpadol. Skutočnosť, že žalobca - Sociálna poisťovňa plnila v rozsahu, v ktorom mal plniť škodca - G. N., nemôže ísť na jeho ľarchu, ktorý prijal plnenie, na ktoré mal právny nárok a v dobrej viere, na základe hmotnoprávneho dôvodu, a to vzniku škody na zdraví. Súd prvej inštancie vôbec nezobral do úvahy otázku zániku jeho nároku v dôsledku plnenia, ktoré prijal. Nakoľko má nárok na náhradu škody voči žalobcovi - Sociálnej poisťovni a súčasne voči škodcovi - K. N., k bezdôvodnému obohateniu by mohlo dôjsť len vtedy, ak by prijal plnenie od škodcu K. N. a súčasne aj od žalobcu - Sociálnej poisťovne, vtedy by sa mohol na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť. Nakoľko však škodca svoju povinnosť nesplnil, plnenie žalobcu - Sociálnej poisťovne nie je plnením bez právneho dôvodu, ani z dôvodu ktorý by odpadol. Súd v napadnutom rozsudku opakovane uvádza v odôvodnení rozhodnutia, že záväzok žalobcu a záväzok G. N. - škodcu je záväzkom solidárnym. Uvedená právna kvalifikácia je nesprávnym právnym posúdením, keď bolo rozhodnuté tak, že plnením jedného z nich zaniká povinnosť druhého a vyslovením takého výroku nejde o solidárnosť záväzku. Súd v napadnutom rozhodnutí dospel k záveru, že záväzok žalobcu i škodcu G. N. je záväzkom solidárnym, čo uviedol v bodoch 18, 19, 22, 23, pričom takéto ustálenie skutkového a právneho stavu nemá ani oporu vo vydaných rozhodnutiach Okresného súdu Nové Zámky 12C/62/1995-341 zo dňa 27. 05. 2010, ani Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/384/2014-620 zo dňa 17. 06. 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/384/2014-650 zo dňa 17. 06. 2015, ani v rozhodnutí Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/37/2019-765 zo dňa 11. 03. 2020, lebo uvedeným rozhodnutiami vo výroku nebola uložená solidarita záväzku, ale povinnosť uhradiť tam uvedené sumy, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného. Pochybenie napadnutého rozhodnutia spočíva i v tom, že súd sa vôbec nezaoberal tým, že ak poskytnutím plnenia na základe rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/384/2014-620 zo dňa 17. 06. 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/384/2014-650 zo dňa 17. 06. 2015 žalobcom došlo k zániku povinnosti druhého žalovaného - škodcu G. N. voči nemu, Okresný súd Nové Zámky napadnutým rozhodnutím mu vlastne odňal právo priznané právoplatným rozhodnutím, čím porušil právo garantované mu Ústavou SR v čl. 46. V neposlednom rade súd nesprávne právne posúdil aj samotné vyčíslenie nároku, keď z rozhodnutia súdu nie je zrejmé, ako úrok z omeškania vypočítal, t. j. k akému dátumu úrok z omeškania vypočítal. Z rozhodnutia súdu mu nie je zrejmé, ako súd dospel k tomu, že žalobca mal uhradiť sumu 12 916,57 eura a ako k uvedenej sume prišiel, keď opakovane v konaní uviedol, že žalobca do dnešného dňa sumu 4 516,27 eura neuhradil. Ak súd 11. 03. 2020 vo výroku rozsudku uviedol, že žalobca je povinný zaplatiť úrok z omeškania napr. od 15. 09. 2000 do zaplatenia, nemohlo dôjsť k zaplateniu pred vyhlásením rozhodnutia, t. j. pred 11. 03. 2020, nakoľko v zmysle § 217 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, t. j. v čase vyhlásenia rozsudku, súd vychádzal z toho, že dlh existuje a žalobca je povinný uhradiť aj úrok z omeškania, a preto argumentácia žalobcu, že dlh uhradil už v roku 04. 08. 2015, neobstojí, nakoľko je to v priamom rozpore s rozhodnutím súdu. Nakoľko táto skutočnosť nevyplýva z konania na Krajskom súde v Nitre, t. j. že by žalobca dlh uhradil už v roku 2015, nie je možné dnes tvrdiť, že dlh, o ktorom rozhodoval súd v roku 2020, bol uhradený v roku 2015, resp. v roku 2019, ako uvádza súd v napadnutom rozhodnutí, ak by toto tvrdenie bolo pravdivé, súd by nárok, ktorý bol uhradený v roku 2015, nemohol priznať v roku 2020, nakoľko by to bolo v rozpore s § 217 CSP. Z uvedeného vyplýva, že aj suma úroku z omeškania vo výške 12 916,57 eura je nesprávna, nakoľko nevychádza z rozhodnutia Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/37/2019-765 zo dňa 11. 03. 2020, na ktoré sa žalobca i súd odvoláva a súd prvej inštancie zrejme počítal úrok z omeškania ku dňu 30. 01. 2019 alebo ku dňu 04. 08. 2015, avšak z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, k akému dňu bol úrok z omeškania vypočítaný. Žalobca jednoznačne nepreukázal výšku bezdôvodného obohatenia, vyčíslené bezdôvodné obohatenie nevyplýva z predložených listinných dôkazov, čím nárok nie je nepochybný, a preto nebol právny základ na vydanie platobného rozkazu ani rozsudku. Súd prvej inštancie poprel kontradiktórnosť konania, nakoľko dôkazné bremeno je na žalobcovi, ktorý musí jednoznačne a nepochybné preukázať výšku uplatneného nároku, pričom z predloženej žaloby a listinných dôkazov, správnosť výšky uplatnenej sumy nie je možné ani zistiť, ani overiť. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi i náhradu trov konania v rozsahu 85%, pričom absentuje riadne odôvodnenie súdu prvej inštancie, akými úvahami sa pri priznaní náhrady trov konania riadil. Zastupovanie žalobcu advokátom je možné v danom prípade považovať za neúčelné vynaložené výdavky, ktoré v konaní s uplatňovaním práva na vydanie bezdôvodného obohatenia vznikli, a to pokiaľ ide o zložitost' veci, kedy, ak mal žalobca za to, že mu vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, a pokiaľ ide o odôvodnenie nároku, išlo o vec, ktorú bol spôsobilý zastupovať aj zamestnanec žalobcu s právnickým vzdelaním, a na druhej strane, žalobca, ktorý hospodári s finančnými prostriedkami štátu by mal dbať na účelné vynaloženie týchto prostriedkov.

Má za to, že súd sa mal v rozhodnutí vysporiadať aj s otázkou dôvodov osobitného zreteľa a náhradu trov konania žalobcovi priznať nemal. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutom rozsahu zmenil a žalobu zamietol.

4. K odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, majúc za to, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď dospel k záveru, že jeho nárok je, čo do dôvodu, daný, svoje rozhodnutie riadne a zrozumiteľne odôvodnil v jeho jednotlivých bodoch, a preto nie je daný dôvod na podanie odvolania ani v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, ani v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. g/ CSP.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu zotrval na svojej odvolacej argumentácii, prezentovanej v ním podanom odvolaní.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní žalobcu a žalovaného (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných mu v civilnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý znemožňuje strane sporu realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

10. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v civilnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyrovnáť so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku; odôvodnenie musí byť súčasne preskúmateľné.

12. Za arbitrárne, resp. nedostatočne zdôvodnené je treba považovať rozhodnutie všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

13. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplataenia žalovanej sumy 28 511,91 eura ako vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka, ktoré malo žalovanému vzniknúť tým, že žalobca na základe rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 12C/62/1995-341 zo dňa 27. 05. 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 25Co/384/2014-620 zo dňa 17. 06. 2015 a opravným uznesením č. k. 25Co/384/2014-650 zo dňa 17. 06. 2015 v prospech žalovaného plnil povinnosť uloženú mu týmito rozhodnutiami KS v Nitre (dňa 04. 08. 2015 a 06. 08. 2015) a uhradil v jeho prospech sumu 37 685,30 eura (istinu v sume 8 690,16 eura a úrok v sume 34 758,32 eura), pričom neskôr bol tento rozsudok KS v Nitre zrušený rozhodnutím Najvyššieho súdu SR č. k. 3Cdo/63/2016-738 zo dňa 17. 10. 2018, resp. zmenený a následne KS v Nitre rozsudkom č. k. 25Co/37/2019-765 zo dňa 11. 03. 2020 rozhodol o nároku žalobcu tak, že žalobcovi bola uložená povinnosť uhradiť žalovanému sumu len 4 516,27 eura, teda tvrdil, že plnil v prospech žalovaného na základe právneho titulu (dôvodu), ktorý odpadol, a preto je žalovaný povinný bezdôvodné obohatenie, ktoré pozostáva zo sumy presahujúcej sumu 4 516,27 eura (ktorú žalobca bol v prospech žalovaného povinný plniť), vydať. Taktiež sa domáhal zaplataenia úroku z omeškania, pretože žalovaný je s platením peňažného dlhu v omeškani.

14. Prejednávajúc podané odvolanie žalovaného, odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní dôvodil, že súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí neposkytol náležitú odpoveď na jeho procesnú obranu a prednesenú argumentáciu, s ktorou sa nevysporiadal, s takouto odvolacou argumentáciou žalovaného je potrebné sa stotožniť, keď závery súdu prvej inštancie skutočne neposkytujú odpoveď na relevantné právne otázky nastolené v tomto konaní.

15. Žalovaný dôvodne poukázal na to, že už v odpore proti platobnému rozkazu predniesol argumentáciu týkajúcu sa jednak nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, a to v dôsledku zrušenia právoplatného rozsudku odsudzujúceho na plnenie, ako i argumentáciu týkajúcu sa nedostatku jeho pasívnej legitímácie v tomto konaní. Žalovaný v priebehu celého konania poukazoval na to, že rozsudok Krajského súdu v Nitre, ktorý bol zrušený uznesením NS SR, je rozhodnutím deklaratórnym, nekonštituuujúcim nový právny stav a právnym dôvodom plnenia v danom prípade je hmotnoprávna skutočnosť, a to škoda, v dôsledku ktorej došlo k ublíženiu na zdraví a vecnej škode a k vzniku uplatnených nárokov. Podľa názoru žalovaného nebol splnený základný predpoklad na vydanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko žalobca nepreukázal právny dôvod, ktorý odpadol a na základe ktorého malo dôjsť k plneniu a získaniu majetkového prospechu na jeho strane, tvrdiac, že právnym dôvodom plnenia nie je samotný rozsudok súdu, ale hmotnoprávny dôvod, ktorý bol rozhodnutím len autoritatívne chránený. Ďalej vo vzťahu k pasívnej legitímácii žalovaný v priebehu konania argumentoval, že nie je pasívne legitímovaným subjektom, nakoľko jeho majetok sa na úkor iného neoprávnene nezväčšil a plnenie, ktoré prijal, bolo plnením na základe právneho dôvodu, ako i to, že pokiaľ žalobca plnil povinnosť, na ktorú bol a stále je zaviazaný G. N., nie je oprávnený požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia voči nemu, naopak, ak došlo k bezdôvodnému obohateniu, tak na strane G. N.-škodcu, ktorého majetok sa nezmenšil, aj keď k tomu v súlade s právom malo dôjsť, nakoľko bol zaviazaný poskytnúť mu plnenie, ktoré za neho uhradil žalobca. Plnením žalobcu zanikla povinnosť druhého, t. j. G. N., ktorá mu vyplýva z právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu.

16. Na túto nosnú argumentáciu žalovaného, prezentovanú žalovaným v priebehu celého konania vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu v kontexte zrušenia právoplatného rozhodnutia súdu neposkytol súd prvej inštancie vôbec žiadnu odpoveď a vo vzťahu k rozsiahlej argumentácii týkajúcej sa pasívnej vecnej legitímácie v konaní sa súd prvej inštancie vyjadril len tak, že považuje žalovaného za pasívne legitímovaného v tomto konaní, a to bez toho, že by tieto jeho závery boli založené na preskúmateľných dôvodoch.

17. Pokiaľ potom žalovaný poukázal na to, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jeho zásadnou právnou argumentáciou prezentovanou v tomto konaní, táto jeho odvolacia námietka je dôvodná a smerovala k postupu odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, pretože podľa

názoru odvolacieho súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutom rozsahu neposkytuje odpoveď na zásadné právne otázky nastolené v tomto konaní (uvedené vyššie), a je tak v tomto ohľade rozhodnutím nepreskúmateľným.

18. V dôsledku podaného odvolania žalobcu mal odvolací súd za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť aj v jeho zamietajúcom výroku, vychádzajúc z toho, že i odvolanie žalobcu je potrebné vzhliadnuť za dôvodné. Súd prvej inštancie v bode 34. odôvodnenia rozhodnutia konštatoval, že žalobca uhradil sumu 43 448,48 eura dňa 30. 01. 2019, ktorú skutkovú okolnosť namietal dôvodne žalobca v podanom odvolaní. Z obsahu spisu je pritom jednoznačné, a to bez ohľadu na argumentáciu žalovaného a jeho poukaz na ustanovenie § 217 CSP, že žalobca plnil žalovanému sumu 8 690,16 eura dňa 04. 08. 2015 a sumu 37 685,30 eura dňa 06. 08. 2015. Táto skutočnosť je uvedená i v samotnej žalobe a vyplýva z listín založených v spise na č. I. 48-49. Dátum udávaný súdom prvej inštancie 30. 01. 2019 ako dátum úhrady nie je správny a je dátumom vystavenia potvrdenia žalobcu na č. I. 48.

19. Úlohou súdu prvej inštancie po zrušení jeho rozhodnutia v celom rozsahu bude tak vec opätovne prejednať a rozhodnúť, vysporiadajúc sa pritom zo všetkými právne relevantnými otázkami nastolenými stranami v tomto konaní a rozhodnutie odôvodniť tak, aby poskytovalo presvedčivé odpovede na argumentačné tvrdenia strán sporu v preskúmateľnom rozsahu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).